

Πόλεμος στην Υεμένη: Διχασμένη η Ευρώπη για τον έλεγχο στις εξαγωγές όπλων

29/Οκτ/2018 09:51

Της **Lucic Beraud-Sudreau**

Heυρωπαϊκή δυσαρέσκεια για τις συνεχιζόμενες πωλήσεις όπλων στα εμπόλεμα μέρη στην Υεμένη, ιδιαίτερα στη Σαουδική Αραβία και στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, έχει προσφάτως οδηγήσει ορισμένες χώρες να δηλώσουν ότι θα σταματήσουν τις αγορές όπλων περαιτέρω. Οι ανησυχίες για τις απώλειες αμάχων στην Υεμένη σημαίνουν, όπως είπαν, ότι θα σταματήσουν περαιτέρω παραδόσεις, όταν στην πραγματικότητα συνέχιζαν να δίνουν όπλα. Η προφανής αποτυχία να τηρήσουν τις υποσχέσεις τους δημιούργησε ευρύτερα ερωτήματα αναφορικά με τις προκλήσεις που συναντούν για την εφαρμογή τους.

Για αρχή, αυτές οι ανακοινώσεις προορίζονταν μόνο να κατευνάσουν τις εσωτερικές ανησυχίες των κρατών-προμηθευτών; Ή υποδηλώνουν επίσης ότι το κράτος που εξάγει σταθμίζει πιο περίπλοκα ζητήματα σχετικά με το εάν θα πουλήσει στρατιωτικό εξοπλισμό σε χώρες που δεν είναι πλουραλιστικές δημοκρατίες ή οι οποίες εμπλέκονται σε συγκρούσεις, καθώς και τις πολιτικές και οικονομικές σχέσεις μεταξύ των χωρών που εξάγουν και των χωρών που τα λαμβάνουν; Στην περίπτωση των πωλήσεων σε κάποιες χώρες της Μέσης Ανατολής, αυτή η ένταση γίνεται πιο εμφανής καθώς αυτές (οι χώρες) εμπλέκονται σε ανεξάρτητη στρατιωτική δράση.

Νέες υποσχέσεις, παλαιές συμβάσεις

Αυτόπου είναι σαφές είναι ότι ενδεχόμενος περιορισμός στις πωλήσεις που προκαλείται από τις ανησυχίες για την Υεμένη, δεν εφαρμόζεται υποχρεωτικά αναδρομικά στις υπάρχουσες συμβάσεις. Πραγματικά, τα στοιχεία υποδηλώνουν ότι οι παραδόσεις όπλων σε χώρες που εμπλέκονται στον πόλεμο στην Υεμένη ίσως συνεχιστούν εάν έχουν συμφωνηθεί στο πλαίσιο προηγούμενης σύμβασης που υπεγράφη προτού δοθούν αυτές οι δεσμεύσεις.

Η Φινλανδία φέρεται να ενέκρινε την εξαγωγή ανταλλακτικών για θωρακισμένα οχήματα στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα τον Ιανουάριο και τον Ιούλιο του 2018, παρόλο που όλοι οι υποψήφιοι στις προεδρικές εκλογές τον Ιανουάριο του 2018 είχαν δεσμευτεί να σταματήσουν τις πωλήσεις όπλων στη χώρα. Η δικαιολογία ήταν πως η προμήθεια ανταλλακτικών, δεν ισοδυναμεί με νέο συμβόλαιο.

Η Σουηδία υιοθέτησε νέους κανόνες ελέγχου εξαγωγών όπλων στα μέσα Απριλίου 2018, δηλώνοντας ότι "στο μέλλον, το δημοκρατικό καθεστώς του κράτους που θα τα λαμβάνει, θα είναι μια κρίσιμη προϋπόθεση όταν εξετάζονται αιτήσεις αδειών". Ωστόσο, οι πρόσθετες εργασίες για την υποστήριξη συμβάσεων που υπογράφηκαν πριν θεσπιστούν οι νέες κατευθυντήριες γραμμές, θα συνεχίσουν να διεκπεραιώνονται με βάση τους προηγούμενους κανονισμούς. Ως εκ τούτου, η Saab προώθησε παραγγελίες υποστήριξης για το προηγμένο σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης και ελέγχου GlobalEye που είχαν προμηθευτεί τα ΗΑΕ. Ενώ τα ΗΑΕ κατέθεσαν την πρώτη επίσημη παραγγελία για το GlobalEye το Νοέμβριο του 2015, μια σύμβαση για την "πρόσθετη λειτουργικότητα" υπεγράφη τον Ιούνιο του 2018.

Στην Ισπανία, η σοσιαλιστική κυβέρνηση που ήρθε στην εξουσία τον Ιούνιο του 2018, έπρεπε επίσης να ασχοληθεί με συμβάσεις που είχαν υπογραφεί στο παρελθόν. Στις 3 Σεπτεμβρίου, το υπουργείο Άμυνας σταμάτησε την πώληση 400 βομβών ακριβείας στη Σαουδική Αραβία, που ερχόταν στο πλαίσιο ενός συμβολαίου που υπεγράφη το 2015 από την προηγούμενη κυβέρνηση. Ωστόσο, δέκα ημέρες μετά, η ισπανική κυβέρνηση έκανε στροφή 180 μοιρών και τελικά ενέκρινε την πώληση. Αυτή η αλλαγή οφειλόταν εν μέρει στις φερόμενες απειλές των Σαουδαραβίων να ακυρώσουν άλλη μία συμφωνία όπλων, αυτή των φρεγατών. Ένα letter of intent είχε υπογραφεί τον Απρίλιο του 2018 για τον σχεδιασμό και την κατασκευή πέντε φρεγατών Avante 2200 Combatant, και η συμφωνία διαμορφωνόταν στα 1,8 δισ. ευρώ. Αναμένεται να φέρει δουλειά, άμεσα και έμμεσα, σε 6.000 Ισπανούς εργαζόμενους για πέντε χρόνια.

Πολυεθνικό αίνιγμα

Κοινάεξοπλιστικά προγράμματα, που περιλαμβάνουν περισσότερες από μία χώρες, ίσως αποτελούν όλο και περισσότερο πρόβλημα για την Ευρώπη, όπου υπάρχουν ήδη διαφορές στην πολιτική εξαγωγών μεταξύ των κρατών. Η γερμανική συμφωνία της κυβέρνησης συνασπισμού το Μάρτιο του 2018 προέβλεπε ότι "από τώρα και στο εξής, δεν θα επιτρέπουμε εξαγωγές σε χώρες εφόσον συμμετέχουν άμεσα στον πόλεμο της Υεμένης". Ωστόσο η Γερμανία είναι ένα από τα τέσσερα κράτη-εταίροι για το πρόγραμμα Eurofighter Typhoon, μαζί με την Ιταλία, την Ισπανία και το Ηνωμένο Βασίλειο. Η εξαγωγή των κοινών πλατφορμών όπλων σε αμφιλεγόμενους πελάτες μπορεί ως αποτέλεσμα να δημιουργήσει εντάσεις μεταξύ των εταίρων.

Επιπλέον, σύμφωνα με το Der Spiegel, από τη δημιουργία του κυβερνητικού συνασπισμού, η γερμανική κυβέρνηση έχει χορηγήσει άδειες για την εξαγωγή συστημάτων εντοπισμού πυροβολικού στη Σαουδική Αραβία, και πυρομαχικών και πυραύλων στα ΗΑΕ.

Γιατί οι πολιτικές υποσχέσεις για τους ελέγχους στις εξαγωγές όπλων έχουν σημασία

Ενώ αυτά τα παραδείγματα τείνουν να δείχνουν ότι οι δηλώσεις για τον περιορισμό των πωλήσεων όπλων σε εμπόλεμες χώρες στην Υεμένη εξυπηρετούν πρωτίστως ένα εγχώριο ακροατήριο, παρόλα αυτά τέτοια πολιτικά μηνύματα πληρούν πολλαπλούς σκοπούς. Στέλνουν ένα πολιτικό μήνυμα στα κράτη που τα λαμβάνουν, όπου μπορεί να υπάρχει ισχυρή αντίδραση, όπως όταν ο Καναδάς εξέφρασε ανησυχίες για τους ακτιβιστές των δικαιωμάτων των γυναικών στη Σαουδική

Αραβία. Επιπλέον, οι υποσχέσεις σημαίνουν ότι αυτοί που τις δίνουν, μπορούν στη συνέχεια να λογοδοτήσουν: αστική κοινωνία, ΜΚΟς και πολιτικά κόμματα, μπορούν στη συνέχεια να ζητήσουν από τις κυβερνήσεις να εξηγήσουν γιατί κατά την άποψή τους, οι υποσχέσεις δεν τηρήθηκαν ή ξεχάστηκαν. Αυτό τουλάχιστον θέτει το ζήτημα στην εσωτερική ατζέντα. Ωστόσο, δεν συμβαίνει πάντα σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες, όπως στη Γαλλία και στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Συνολικά, ο περιορισμός των πωλήσεων όπλων μονομερώς είναι μια δύσκολη δέσμευση για να διατηρηθεί. Για να εφαρμοστούν και να διατηρηθούν τέτοιοι περιορισμοί, ο δρόμος για ένα εμπάργκο όπλων της ΕΕ θα δέσμευε όλα τα κράτη-μέλη στην ίδια συμπεριφορά και θα διευκόλυνε τις αποφάσεις για μη εξαγωγές. Μια πιο εναρμονισμένη εφαρμογή της ισχύουσας κοινής θέσης της ΕΕ για τις εξαγωγές όπλων, θα συμβάλει επίσης στην επίτευξη αυτού του στόχου. Μένει να δούμε εάν όλα τα κράτη-μέλη της ΕΕ θα συμφωνούσαν σε τέτοια δεσμευτικά μέτρα.

Μπορείτε να δείτε το κείμενο εδώ: <https://www.iiss.org/blogs/military-balance/2018/10/yemen-arms-export-divisions-continue>

[Διαβάστε το άρθρο στο Capital.gr](#)